

VILA

η) Compostos amb mots o desinències d'origen problemàtic.

θ) *Vilar* i els seus compostos i derivats.

α) VILA

Selecció de NLL no compostos que contenen aquest mot o els seus derivats.

VILA

Poble de la Vall d'Aran, avui agre. al mun. d'Arròs, però tant o més pròxim a *Mont*, *Betlan*, *Aubert* i *Montcorbau*: com que aquests tres es deuen a NPP germànics, denominacions per tant relativament modernes, imaginem que un temps en què només hi havia *Vila* i *Mont*, aquests foren anomenats per contrast: 'la vila' i 'la muntanya': car *Mont* és força més alt que *Vila*, i molt més que *Arròs*, *Aubert* i *Betlan*.

A Eivissa, *Vila* en l'ús popular funciona verament com el nom propi de la capital de l'Illa; en part usat sense art.: «dalt *Vila*» (el nucli antic, *Encicl. Cat.*), «les poques cases, separades per la crtra. de Sant Joan a *Vila*», «Can Mariano (de) dalt *Vila*» (frases oïdes a St. Llorenç, XXXIX, 80.21, 83.6). A Manlleu: «Dalt *Vila*» i «Baix *Vila*» barris de Manlleu (*Enci. Cat.*). *Vila* i *Vila Estremera*, a Canillo i a Encamp (Andorra) (ibid.). *La Vila Closa*, a Maials i a Llardecans, designa la part antiga d'aquests pobles, abans emmurallada (*BDEC* XVIII, 102, 103).

Els llocs menors dits *La Vila* són quasi innombrables (masies etc.), a Olost, Busa, Castanesa, pdes. o sènies de Morvedre, Xàtiva etc.

LES VILES de Turbó

Llog. amb diversos nuclis a l'Alta Ribagorça, agr. a Torlarribera. *Pron. local*: «anar a *laz bilas*» (oït a Vilacarle, XIX, 71.24), cf. *E.T.C.* II, 130; i enq. allí (XIX, 77-85), de nou el 1965.

MENC. ANT. 1296: «D<ominico> de *Las Vilas*» (M. Duque, *Docs. Ovarra*, 188.11); 1495: «en las *Villas* de Besaldrich» 5 focs, com agre. a la V. de Lierp cens de 1495; 1620: *Villas de Turbion* (*Bu. Asc. Exc. C.* XI, 128).

Les Viles, mas gran i ant. te. Pruit, ja a. 1117 (*Encic. Cat.* xv, 519).

VILELLA

I. V. de Cinca, mun. a la vora dr. del Cinca, 5 k. NO. de Fraga.

PRON.: *bilèla* a Massalcoreig, Faió, Corbins, Saidí (XVI, 87, XVII, 97, 131). Malnom ètnic: *caparres* a Saidí, (*I. c.* i *E. T. C.* II, 13); en aragonès: *Velilla* i alguns, mesclant amb el nom cat., diuen *bilèla* etc.

5 *MENC. ANT.* 1103: «Senior Fortunio Dat., in *Calasanz* et in *Villella*» (*Cart.* de Fanlo, 94.28).

II. En el Priorat, dos pobles bessons: *La Vilella Alta* i *L. V. Baixa* uns 12 k- al NO. de Falset.

10 *PRON. lez bilèles* a Vinebre i Riba-roja (Casac. 1920). En particular *la vilefaltà* a Falset, Vinebre i Vilella (Casac. 1920); *la vilèla bàisa*, en els mateixos llocs (Casac.) amb gentilici *vilellencs* (ib.). «La carrerada de la *vilèla*»: la que condueix a a V. Baixa, oït al Lloar (XIII, 41.14).

MENCIO ANT., aplicable a qualsevol de les dues: 1182: *Vilella*, cit. junt amb Tivissa (MiretS., *Templ.*, p. 209; *BABL* II, 416).

20 III. Lloc desaparegut a Conflent, agre. a Rigardà. *MENC. ANT.* 982: «*Villella* in valle Confluentis» (*Cat. Car.* II, 24.22). Segons la nota *t* de p. 224, és sota el castell de Vinçà; cf. 229.2; 1385 i 1346: *Vilella* (Alart, *Do. Ge. Hi.*, 12, 89), Ponsich (*Top.* 119), hi afegeix: 939: *Vilella* i altres 4 cites del S. X etc.

IV. A Cerdanya, veinat en el te. de Bellver: 1359: *Vilella* (*CoDoACA* XII, 88); segons Ponsich (*Top* 54) depenia de Talló, i es documenta *Vile(l)la* aa. 1265, 1294, 1301 i 1628. És discutible i lingüísticament improbable que s'identifiqui amb la *Villa Vetere* que l'Acta C.SdUrg. (ed. Pujol, n° 131) situa també prop de Bellver, però apareix com *Vilavedra* en algun altre doc., cf. P. Pujol i Torras *Pir. Cat.* IX, 256; Pau Vila, *Cerd.*; i encara és més segur que no és *Valiella* te. Lles, (V. aquest art.).

Moltes més que citarem sumàriament: *La Vilella* te. Castellar d. l. Ribera (1078). Te. Sarroca de Bellera (1359). Una altra prop de *Peira* i *Sopeira* (973) (Abadal *P. i R.*, n° 225). Veïnadets, masos, fonts etc. a Brocà, Gisclareny, Castell d'Alareny, Lloberola, i Culla, Parròquia de *La Vilella de Sant Benet de Bages* (1359) (*CoDoACA* XII, 64).

50 En el *Rept.* de *Val.* trobo un *Villèla*, -ella, *Vilela*, com dependent d'Alzira «*Arroyo*» (*Simonet*), tributario del Barcheta» (*GGRV* II, 1116), avui despoblat de Carcaixent. Altres sengles despoblats a Cullera (1248), a Sueca (1217), i citat junt amb *Bèlgida* a. 1258 (*MtzFdo.*, *DocValACA* I, n° 179).

Les Vilelles, masada amb 2 cases i 6 hab. 2k5 de Corbera de Dalt (ross. XXVII).

Vilella, llog. ant. damunt Gerri, avui pron., *bilèza* (Joan Lluís, *Els Pastors i les Estrelles*, p. 136), segons el tractament dialectal pre-català de -ll- exposat en